

AMBULERANDE RÖSTMOTTAGNING INOM ÄLDREOMSORGEN

Europaparlamentsvalet 2024

Annika Andersson, valsamordnare

2024-05-03

Val till Europaparlamentet

Europaparlamentsval i Härryda kommun

- Snart går vi in i ett val till Europaparlamentet 2024, med en förtidsröstningsperiod **22 maj – 9 juni** och en officiell valdag i Sverige den 9 juni.
- Två nya valsamordnare för valet 2024
  - *Vi värdesätter alla inspel, tips, synpunkter från tidigare val av förvaltningsövergripande kollegor. Vi har möjlighet att tänka nytt – för ett ännu bättre samarbete!*

Europaparlamentsval 2024 (lokal nivå)

- 21 valdistrikt.
- Röstmottagare, ordförande och vice ordförande.
- Valnämnd och valkansli som tar emot röster.
- Rapportering av röster till Valmyndigheten.
- Utifrån det svenska valresultatet får svenska partier mandat i EP, som i sin tur får bilda grupperingar med andra länders partier i EU.

Vad skiljer ett EP-val mot ett RKR-val?

- Ett internationellt val.
- Vart femte år istället för vart fjärde.
- En röstsedel istället för tre.
- Öppettiderna är annorlunda.
- Historiskt sett ett lägre valdeltagande.
- Sverige utgör en gemensam valkrets vid EP-val.
- Val under flera dagar 6-9 juni.

Roller kring valarbetet

- Valnämnden
- Valsamordnare
- Valadministratörer
- Kanslichef
- Röstmottagare
  - Ordförande och vice ordförande i vallokalerna
- Förvaltningen på Härryda kommun

Ambulerande röstmottagning

”Väljare som på grund av sjukdom, funktionsnedsättning eller ålder inte själva kan ta sig till ett röstmottagningsställe får, om de begär det, lämna sina röster till ambulerande röstmottagare i bostaden eller där de befinner sig. Valnämnden beslutar närmare former och tider för hur detta går till i kommunen.”

Ambulerande röstmottagare

- Ambulerande röstmottagare är knutna till en särskild röstningslokal (vi använder Mölnlycke kulturhus) och arbetar i team om två röstmottagare. De ambulerande röstmottagarna använder väljarförteckningar från den röstningslokal de är knutna till.
- De ambulerande röstmottagarna har med sig blanka valsedlar och partivalsedlar för de partier som har rätt att både få valsedlar upptryckta och att begära utläggning.

Väljaren behöver

- Röstkort. På röstkortet står vilka val man har rösträtt i.
- Id-handling. Vid ambulerande förtidsröstning gäller alltså samma krav på legitimation som vid förtidsröstning i röstningslokal eller röstning i vallokal.

Skillnad på ambulerande och bud-röst

- Att rösta med bud betyder att någon annan än du själv tar med din röst till vallokalen eller till en lokal för förtidsröstning.
- För att rösta med bud behöver du ett bud, ett vittne och särskilt material för att rösta med bud.
- Bud-kit finns i kommunens reception, i förtidsröstningslokalerna samt vallokalerna och går att beställa från Postnord.
- Ambulerande är större tjänst och hjälp jämfört med bud.

Valet 2022

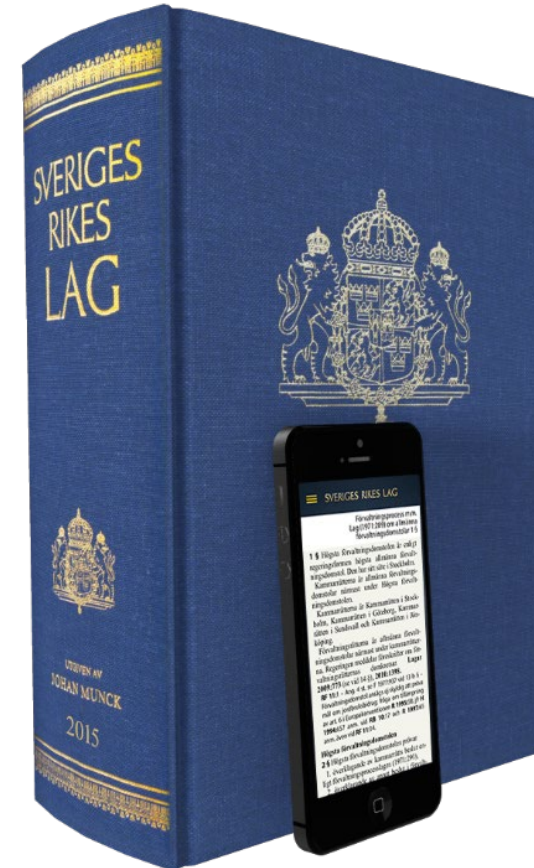
- Beställningar kunde göras av enskilda invånare till kommunen under hela förtidsröstningsperioden under kommunhusets ordinarie öppettider. Dåvarande valsamordnare fördelade sedan ut ambulerande turer.
- Ambulerande röstmottagning gjordes på:
  - Björkelid
  - Rådahemmet
  - Hönekulla gård
  - Bygården
  - Attendo Säteriet

Synpunkter från valet 2022

- Vissa svårigheter med planering då turerna inte var bestämda sedan innan, vilket gjorde att det var svårt för våra kollegor att med kort varsel åka ut på ambulerande turer.
- Vid hembesök kände sig ambulerande röstmottagare inte alltid helt bekväma. Samordning med hemtjänst ska ha gjorts, men förståelse fanns att detta inte alltid passade in tidsmässigt.
- Vissa "svårigheter" med ambulerande röstmottagning på demensboenden

Vad säger vallagen?

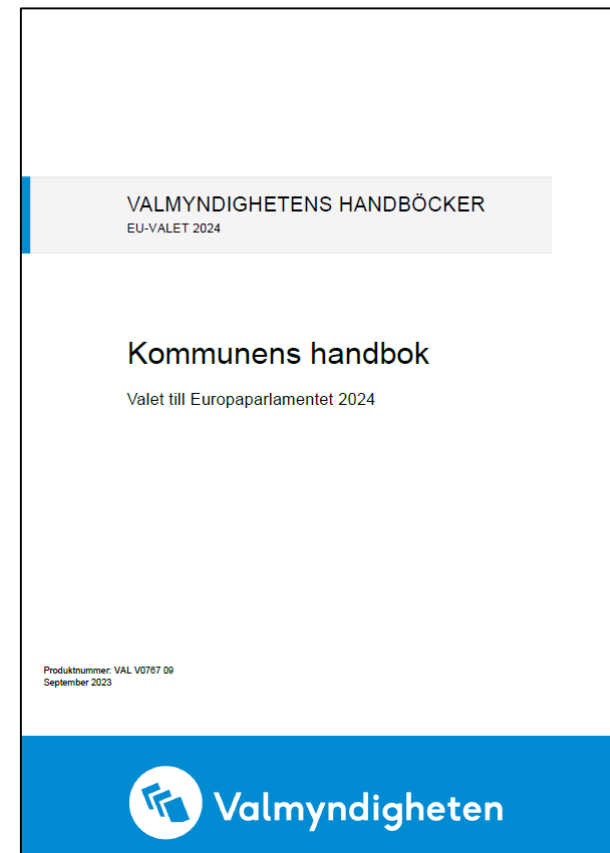
- Ambulerande röstmottagare är reglerat i 7 kap. 3a § vallagen:
  - *Väljare som på grund av sjukdom, funktionsnedsättning eller ålder inte själva kan ta sig till ett röstmottagningsställe får om de begär det lämna sina valsedlar till ambulerande röstmottagare.*
  - *Vid röstmottagning enligt första stycket gäller i tillämpliga delar bestämmelserna om röstning och röstmottagning i detta kapitel [7 kap.] och 8 kap. och bestämmelserna om röstmottagning i [förtids]röstningslokal i 10 kap.*

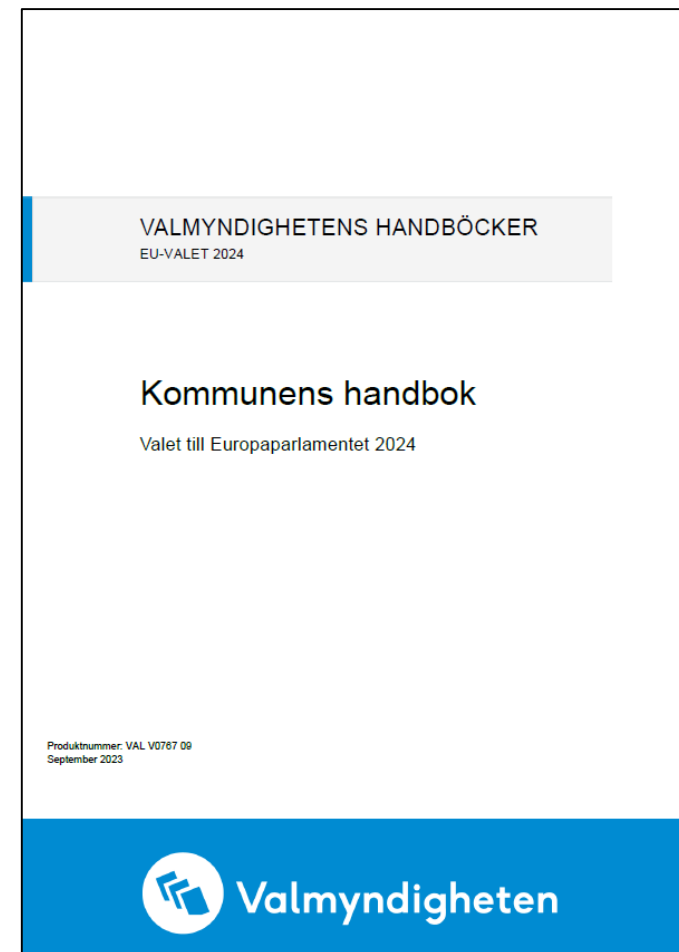
Vad säger Valmyndigheten?

- Syftet med ambulerande röstmottagning är ”att ge alla väljare så likartade förutsättningar som möjligt att utnyttja sin rösträtt, samtidigt som en godtagbar nivå av valsäkerhet upprätthålls”.
- Rösterna ska tas emot/hämtas av två röstmottagare (precis som vid röstmottagning i en förtidsröstningslokal) utsedda av valnämnden.
- De ambulerande röstmottagarna har samma status som övriga röstmottagare, som tjänstgör i kommunens vallokaler och förtidsröstningslokaler, och därför ska även de ambulerande röstmottagarna genomgå utbildning.

Vad säger Valmyndigheten?, fortsättning

- Valnämnden beslutar om hur många röstmottagare som ska förordnas, samt vilka tider och dagar som denna service ska tillhandahållas åt väljarna.
- Dock betonar Valmyndigheten att väljarna ”ska kunna kontakta valnämnden för att boka ambulerande röstmottagare alla vardagar dagtid under den lagstadgade period när valnämnden har sin förtidsröstning” (dvs. 22 maj— 9 juni för årets EU-val), liksom att...
- ...”Väljare kan även begära ambulerande röstmottagare på själva valdagen.
- De ambulerande röstmottagarna ska tjänstgöra utifrån efterfrågan

EU-valet 2024

Valnämnden beslutade att fastställa följande tider:

- Måndagen den 27 maj kl. 9.30—13.00
- Torsdagen den 30 maj kl. 9.30—13.00.
- Måndagen den 3 juni kl. 9.30—13.00.
- Onsdagen den 5 juni kl. 9.30—13.00.
- Fredagen den 7 juni kl. 9.30—13.00.
- Söndagen den 9 juni (valdagen) kl. 13.00—17.00.

EU-valet 2024

Valnämnden beslutade även följande:

- Under perioden 22 maj—7 juni kan bokning av ambulerande röstmottagare göras under kommunhusets ordinarie öppettider. På valdagen den 9 juni kan bokning göras kl. 8—12. Bokning görs enligt överenskommelse mellan valkansliet och väljaren.
- De ambulerande röstmottagarna ska utgå från förtidsröstningslokalen Mölnlycke kulturhus och lämna in mottagna röster där under perioden 27 maj—7 juni. På valdagen den 9 juni ska röstmottagarna utgå från och lämna in mottagna röster till förtidsröstningslokalen på kommunhuset.

EU-valet 2024

- Samverkan med Anna Hildesson, verksamhetschef för vård och omsorg.
- Samtliga äldreboenden kontaktades inför det kommande valet och ett gemensamt möte hölls.
- Samtliga boenden har fått önska tider för ambulerande röstmottagning, inför att beslut fattades i valnämnden.

EU-valet 2024

- Måndagen den 27 maj kl. 9.30—13.00. **Säterigården (och ev. Attendo Säteriet)**
  - Torsdagen den 30 maj kl. 9.30—13.00. **Bygården och Östra Bygården**
  - Måndagen den 3 juni kl. 9.30—13.00. **Ev. Hönekulla gård**
  - Onsdagen den 5 juni kl. 9.30—13.00. **Björkelid**
  - Fredagen den 7 juni kl. 9.30—13.00. **Rådahemmet**
  - Söndagen den 9 juni (valdagen) kl. 13.00—17.00.
-
- **Ekdalagårdens** boende har möjlighet att rösta på valdagen, då samlingsalen är en av valdagens vallokaler.

Äldreboendet kan förbereda

- Återkoppla till valkansliet när tider är mest lämpliga för de boende.
- Hjälpa till så att alla har sina röstkort till hands, annars behöver vi hjälpa till att med att skriva ut dubblettröstkort i förtidsröstningslokal eller i kommunhuset, innan vi åker ut.
- Meddela både boende och anhöriga om hur kommunen tillhandahåller ambulerande röstmottagning.

Svårigheter som kan dyka upp

- Om man har en funktionsnedsättning eller andra svårigheter har man alltid rätt att få hjälp av en (ambulerande) röstmottagare. Ett val måste dock alltid vara ett individuellt och valhemlighet gäller!
- Som ambulerande röstmottagare måste man garantera att man inte bidrar till påverkan. Man kan alltså inte "hjälpa" en väljare att välja". Det är heller inte tillåtet att en närstående röstar åt en med exempelvis en hänvisning till att "man vet att personen alltid röstat så". Vi måste garantera objektiviteten!
- Kan det bli svårt att garantera detta på exempelvis ett demensboende?

Fler utmaningar

- Att erbjuda alla typer av boenden ambulerande röstmottagning, kontra att vissa boenden är mer eller mindre lämpliga utifrån detta perspektiv?
- Intresset bland äldre att rösta till ett Europaparlamentsval.
- Att säkerställa objektiviteten vid äldreboenden.
- Att säkerställa bekvämligheten för våra ambulerande röstmottagare i hemmet. Ett försök att kroka arm med hemtjänsten mer .

Tid för frågor och reflektioner?

- Annika Andersson, valsamordnare & utredare
annika.andersson1@harryda.se
031-724 89 47
- Daniel Spindel, valsamordnare & kommunarkivarie
daniel.spindel@harryda.se
031-724 87 27